

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

14 грудня 2017 р.

Київ

№ 708-р

Про перевірку рішення адміністративної колегії
Полтавського обласного територіального відділення
Антимонопольного комітету України
від 14.07.2015 № 02/95-рш у справі № 02-02-50/67-2015
з власної ініціативи

Антимонопольний комітет України, розглянувши подання державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 27.06.2017 № 13-07/105/299-зв та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ ПЕРЕВІРКИ РІШЕННЯ У СПРАВІ

- (1) Антимонопольним комітетом України (далі – Комітет) здійснено перевірку рішення адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – територіальне відділення) від 14.07.2015 № 02/95-рш у справі № 02-02-50/67-2015 з власної ініціативи.

2. СТОРОНИ У СПРАВІ

- (2) Відповідач – фізична особа – підприємець Залізник Галина Іванівна (далі – **ФОП Залізник Г.І.**) (ідентифікаційний код 2686109047; вул. Низова, 7, с. Бочанівка, Полтавський р-н, 38702).

3. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ

- (3) 14.07.2015 адміністративною колегією Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – **територіальне відділення**) прийнято рішення № 02/95-рш у справі № 02-02-50/67-2015.

4. РІШЕННЯ

- (4) У рішенні адміністративної колегії територіального відділення № 02/95-рш у справі № 02-02-50/67-2015 (далі – **Рішення**) постановлено:

«1. Визнати, що ФОП Залізник Галина Іванівна займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху на:

- приміському автобусному маршруті загального користування в територіальних межах населених пунктів в частині слідування через них приміського автобусного маршруту загального користування «Полтава – Супрунівка», відповідно до договору про організацію перевезень автомобільним транспортом, укладеного з Полтавською обласною державною адміністрацією у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту із 14.05.13 по даний час;

- приміському автобусному маршруті загального користування в територіальних межах населених пунктів в частині слідування через них приміського автобусного маршруту загального користування «Полтава – Шостаки», відповідно до договору про організацію перевезень автомобільним транспортом, укладеного з Полтавською обласною державною адміністрацією у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту із 22.10.13 по даний час з часткою 100 %.

2. Визнати дії ФОП Залізник Галини Іванівни щодо необґрунтованого застосування з травня 2015 року максимального тарифу за 1 км проїзду пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху, що був встановлений розпорядженням Полтавської ОДА від 20.04.15 № 187, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в територіальних межах населених пунктів в частині слідування через них приміського маршруту «Полтава – Супрунівка» у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Визнати дії ФОП Залізник Галини Іванівни щодо необґрунтованого застосування з травня 2015 року максимального тарифу за 1 км проїзду пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху, що був встановлений розпорядженням Полтавської ОДА від 20.04.15 № 187, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в територіальних межах населених пунктів в частині слідування через них приміського маршруту «Полтава – Шостаки» у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

4. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, визначене у пункті 2 цього рішення, на ФОП Залізник Галину Іванівну накласти штраф у розмірі 17 000 (сімнадцять тисяч) грн.

5. За порушення законодавства про захист економічної конкуренції, визначене у пункті 3 цього рішення, на ФОП Залізник Галину Іванівну накласти штраф у розмірі 17 000 (сімнадцять тисяч) грн.

6. Зобов'язати ФОП Залізник Галину Іванівну припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції, визначені у пунктах 2 та 3 цього рішення шляхом приведення **у місячний термін з дня одержання рішення** тарифів на приміських автобусних маршрутах сполученням «Полтава - Супрунівка» та «Полтава - Шостаки» у відповідність до економічно обґрунтованого рівня згідно діючого законодавства та повідомити про виконання пункту 6 рішення територіальне відділення.»

5. ПІДСТАВИ ЩОДО ПЕРЕВІРКИ РІШЕННЯ

- (5) Відповідно до службової записки Департаменту конкурентної політики від 29.03.2017 № 200-07/264 та на підставі доручення в. о. Голови Комітету від 31.03.2017 № 13-07/105 щодо перевірки рішення адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 14.07.2015 № 02/95-рш у справі № 02-02-50/67-2015 «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» з власної ініціативи.

6. ПРОЦЕДУРНІ ДІЇ ЩОДО ПЕРЕВІРКИ РІШЕННЯ

- (6) Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 27.04.2017 № 07/98-р розпочато перевірку рішення адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 14.07.2015 № 02/95-рш у справі № 02-02-50/67-2015 «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції» за власною ініціативою.

7. ОБСТАВИНИ ЩОДО ПЕРЕВІРКИ РІШЕННЯ

- (7) На підставі аналізу Рішення, матеріалів справи № 02-02-50/67-2015 встановлено наступне.
- (8) Відповідно до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, основним видом діяльності ФОП Залізник Г.І. за кодом КВЕД є: 49.31. Пасажирський наземний транспорт міського та міжміського сполучення. Отже, ФОП Залізник Г.І. є суб'єктом господарювання у розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (9) Визначення монопольного (домінуючого) становища ФОП Залізник Г.І. на ринку надання послуг з перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху, проведено територіальним відділенням відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (із змінами).
- (10) Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища у Рішенні було визначено:

Суб'єкт господарювання – автомобільний перевізник ФОП Залізник Г.І., що здійснює перевезення пасажирів на території Полтавської області у звичайному режимі руху на приміських автобусних маршрутах загального користування.

Товар - послуги з перевезення пасажирів.

Споживачі товару – пасажирів, яким, у зв'язку з певною необхідністю (пересування на роботу, відрадження, відпустка, вирішення особистих питань тощо), необхідно потрапити в конкретний населений пункт, який проходить через приміський маршрут

загального користування для чого вони обирають певний маршрут, який через нього прямує.

Товарні межі ринку – послуги з перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху на приміських автобусних маршрутах загального користування.

Територіальні межі ринку – територія населених пунктів у частині прямування через них приміських автобусних маршрутів загального користування, визначених договорами про організацію перевезень автомобільним транспортом (Полтава – Супрунівка (договір від 14.05.2013 № 434/13) та Полтава – Шостаки (договір від 23.02.2015 № 56/15)), укладеними перевізником на приміських маршрутах загального користування з організатором перевезень – Полтавською обласною державною адміністрацією (далі – Полтавська ОДА) у години, визначені розкладами руху, затвердженими організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту.

Часові межі ринку – з моменту укладення автомобільним перевізником договору з організатором перевезень – Полтавською ОДА про організацію перевезень автомобільним транспортом і до моменту прийняття Рішення.

Бар'єри вступу на ринок – основним бар'єром вступу на ринок надання послуг з перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху на приміських автобусних маршрутах загального користування, є наявність відповідної ліцензії, договорів на право обслуговувати приміські автобусні маршрути загального користування та дозволу на право перевезення пасажирів на цих маршрутах.

Враховуючи те, що інші перевізники, які здійснюють перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування Полтава – Супрунівка та Полтава – Шостаки, не можуть здійснювати діяльність з перевезення пасажирів на згаданих маршрутах щоденно за розкладами руху, що затверджені організатором перевезень, які є частиною паспорта маршруту ФОП Залізник Г.І., то на цих маршрутах відсутня конкуренція, оскільки ФОП Залізник Г.І. є єдиним суб'єктом господарювання, що здійснює перевезення на зазначених маршрутах відповідно до укладеного договору з організатором перевезень – Полтавською ОДА та згідно із затвердженими розкладами руху, а пасажирів не мають можливості проїзду до зупинок, визначених паспортами маршрутів та в зворотньому напрямку через зазначені зупинки.

(11) Отже, адміністративною колегією територіального відділення у Рішенні був зроблений висновок про те, що ФОП Залізник Г.І. займає монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг з перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху на:

- приміському автобусному маршруті загального користування в територіальних межах населених пунктів у частині прямування через них приміського автобусного маршруту загального користування Полтава – Супрунівка, відповідно до договору про організацію перевезень автомобільним транспортом, укладеного з Полтавською ОДА у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту із 14.05.2013 до цього часу (тобто на момент прийняття Рішення) з часткою 100 відсотків;

- приміському автобусному маршруті загального користування в територіальних межах населених пунктів у частині прямування через них приміського автобусного маршруту загального користування Полтава – Шостаки, відповідно до договору про організацію перевезень автомобільним транспортом, укладеного з Полтавською ОДА у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту із 22.10.2013 до цього часу (тобто на момент прийняття Рішення) з часткою 100 відсотків.

(12) Згідно зі статтею 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначення автомобільного перевізника на автобусному маршруті загального користування

здійснюється виключно на конкурсних засадах. Відповідно до статті 44 цього Закону, організація проведення конкурсу та визначення умов перевезень покладаються на органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

- (13) Відповідно до статті 42 Закону України «Про автомобільний транспорт» договір про організацію перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування міському, приміському та міжміському, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), укладається між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та автомобільним перевізником і вважається укладеним з моменту його підписання сторонами.
- (14) Згідно з абзацом четвертим статті 7 Закону України «Про автомобільний транспорт» забезпечення організації пасажирських перевезень на приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі території Автономної Республіки Крим чи області (внутрішньообласні маршрути), покладається на Раду міністрів Автономної Республіки Крим або обласні державні адміністрації.
- (15) Орган місцевого самоврядування, який виступає замовником пасажирських перевезень, укладає з переможцем конкурсу договір про організацію перевезень на окремо визначеному маршруті та затверджує розклад руху.
- (16) Відповідно до частини першої статті 31 Закону України «Про автомобільний транспорт» відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюються: перелік маршрутів загального користування, які буде обслуговувати автомобільний перевізник, умови організації перевезень, показники якості транспортного обслуговування населення, термін роботи автомобільного перевізника, зобов'язання органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо облаштування маршруту, підтримки проїзної частини автомобільної дороги та під'їзних шляхів у належному стані (тільки для міських автобусних маршрутів), розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.
- (17) За результатами проведених Полтавською ОДА (яка виступала замовником пасажирських перевезень) конкурсів було визначено автомобільних перевізників за визначеними приміськими автобусними маршрутами загального користування у звичайному режимі руху в межах Полтавської області.
- (18) Як зазначено в описово-мотивувальній частині Рішення, «згідно з договором, що укладається автомобільним перевізником – переможцем конкурсу з Полтавською ОДА і є типовим для всіх автомобільних перевізників – переможців конкурсу, вартість проїзду пасажирів встановлюється відповідно до розпорядження голови Полтавської ОДА щодо тарифів на перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом, прийнятим відповідно до пункту 12 Постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)».
- (19) Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)», з додатку до постанови № 1548 виключено норму про те, що обласні та Київська міська державні адміністрації регулюють (встановлюють) тарифи на перевезення пасажирів і багажу автобусами, які

працюють у звичайному режимі руху, в приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні. Зазначена постанова Кабінету Міністрів України набрала чинності з 06.05.2015.

- (20) Розпорядженням голови Полтавської ОДА від 20.04.2015 № 187 встановлено тарифи на перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху в приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні, на рівні не більше 0,45 грн за 1 км проїзду пасажиром без урахування ПДВ. Вказане розпорядження голови Полтавської ОДА було прийнято до набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240.
- (21) Як зазначено в описово-мотивувальній частині Рішення, «згідно з листом Департаменту інфраструктури та туризму Полтавської ОДА від 12.05.2015 № 645/01-21/728, враховуючи набуття законної сили постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240, обласні державні адміністрації позбавлені права регулювати (встановлювати) тариф на перевезення пасажирів і багажу автобусами, які працюють у звичайному режимі руху, в приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні. Відповідно до листа Департаменту економічного розвитку Полтавської ОДА від 15.05.2015 № 04.1/07-897 економічне обґрунтування встановленого тарифу відповідно до розпорядження голови Полтавської ОДА від 20.04.2015 № 187 здійснювалось згідно з Методикою розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту, затвердженою наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 17.11.2009 № 1175. Але, враховуючи набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240, Департаментом готуються документи щодо скасування відповідного регуляторного акту Полтавської ОДА».
- (22) Згідно з пунктом 2.1 Методики розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту, затвердженої наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 17.11.2009 № 1175, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 27.11.2009 за № 1146/17162 (далі – Методика), розрахунок тарифів здійснюється відповідно до запланованих на рік (на підставі фактичних) обсягів транспортної роботи, характерних для даного виду перевезень Перевізника в регіоні, та кількості перевезених пасажирів з використанням економічно обґрунтованих планових витрат, визначених з урахуванням вимог законодавства, на підставі галузевих норм, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції у плановому періоді. До розрахунку тарифу включається плановий прибуток, необхідний для розвитку Перевізника і сплати ним податкових зобов'язань. Згідно з пунктом 2.2 Методики, планування та розрахунок витрат Перевізника здійснюються на основі нормативного методу з урахуванням галузевих норм використання матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції на запланований рік. Витрати, об'єктивне нормування яких неможливе, плануються з урахуванням економічно обґрунтованих фактичних витрат Перевізника за попередній рік, прогнозного індексу цін виробників промислової продукції на запланований рік та на підставі планових кошторисів.
- (23) Відповідно до пункту 2.3 Методики, під час розрахунку тарифу загальний обсяг транспортної роботи та загальна кількість перевезених пасажирів, у тому числі з урахуванням пільгових категорій пасажирів, які відповідно до законодавства користуються такими правами, обґрунтовуються Перевізником на підставі фактичних показників роботи або встановлюються за результатами обстеження пасажиропотоків. Відповідно до пункту 2.23 Методики, тарифи на послуги з перевезення пасажирів на приміських, міжміських автобусних маршрутах загального користування визначаються відповідно до розрахованої за цією Методикою планової собівартості Послуг із

застосуванням необхідного для функціонування та розвитку Перевізника розміру прибутку за відповідною формулою.

- (24) У Рішенні адміністративна колегія територіального відділення зазначає, що автомобільний перевізник має застосовувати економічно обґрунтований тариф на перевезення пасажирів на приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування виходячи з власних витрат, зокрема, відповідно до вимог Методики.
- (25) Полтавською ОДА для суб'єктів господарювання, які здійснюють перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на приміських та міжміських маршрутах у звичайному режимі руху, було погоджено дії щодо застосування ними тарифу за 1 км проїзду пасажирів у розмірі не більше 0,45 грн, тобто виходячи з власних економічних витрат.
- (26) У той же час, як зазначено у Рішенні, відповідно до двох звернень мешканців сіл Супрунівка та Шостаки, з травня 2015 року відбулось необґрунтоване підвищення тарифу на проїзд на приміських автобусних маршрутах Полтава – Супрунівка та Полтава – Шостаки, зокрема перевізник почав застосовувати максимальний тариф на перевезення пасажирів за 1 км проїзду, встановлений Полтавською ОДА, а саме 0,45 грн.
- (27) Відповідно до інформації, наданої Полтавською ОДА листами від 26.02.2015 № 683/01-36 та від 22.06.2015 № 772/01-21/1000, автомобільним перевізником, що на підставі договорів, укладених з Полтавською ОДА, здійснює обслуговування приміських автобусних маршрутів загального користування Полтава – Супрунівка (договір від 14.05.2013 № 434/13) та Полтава – Шостаки (договір від 23.02.2015 № 56/15), є ФОП Залізник Г.І.
- (28) Згідно з договорами про організацію перевезень автомобільним транспортом, укладених перевізниками на приміських маршрутах загального користування з організатором перевезень – Полтавською ОДА, розкладів руху, затверджених організатором перевезень, які є частиною паспорта маршруту, жоден з маршрутів приміських сполучень у зазначеному в розкладі руху часу відправлення та маршруту перевезень не збігаються між собою, у зв'язку з чим пасажирів (споживачів) не можуть легко задовольнити свій попит на проїзд до кінцевих зупинок маршруту, а можуть лише скористатись проїздом на транспортному засобі лише конкретного перевізника за вказаним у розкладі руху часом відправлення з кінцевої зупинки.
- (29) На цій підставі адміністративна колегія територіального відділення робить висновок про те, що ФОП Залізник Г.І. займає монополію (домінуюче) становище на ринку надання послуг з перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху на приміських автобусних маршрутах загального користування в територіальних межах населених пунктів у частині прямування через них приміського автобусного маршруту загального користування Полтава – Супрунівка (договір від 14.05.2013 № 434/13) та Полтава – Шостаки (договір від 23.02.2015 № 56/15) відповідно до договорів про організацію перевезень автомобільним транспортом, укладених з Полтавською ОДА у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку до кінцевої зупинки відповідного маршруту.
- (30) Як зазначає адміністративна колегія територіального відділення у Рішенні, враховуючи відсутність економічних розрахунків для застосування максимального тарифу на приміських автобусних маршрутах загального користування, ФОП Залізник Г.І. з травня 2015 року неправомірно створила ситуацію щодо необґрунтованого підвищення тарифу на перевезення пасажирів на маршрутах Полтава – Супрунівка та Полтава – Шостаки, що, як наслідок, призвело до ущемлення інтересів споживачів (пасажирів) послуги.

- (31) У той же час, як зазначено в Рішенні, ФОП Залізник Г.І. що діє на ринку надання послуг з перевезення пасажирів на вищенаведених приміських автобусних маршрутах загального користування у звичайному режимі руху, продовжувала застосовувати тариф у розмірі 0,45 грн за 1 км проїзду у травні 2015 року (тобто після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240, якою було скасовано державне регулювання зазначених тарифів) без відповідного економічного обґрунтування.
- (32) Як зазначено в описово-мотивувальній частині Рішення, від ФОП Залізник Г.І. надійшла інформація, яка, на думку адміністративної колегії територіального відділення, не містила економічних обґрунтувань встановленого тарифу, які б свідчили про правомірність його застосування.
- (33) Адміністративна колегія територіального відділення зазначає в Рішенні, що ФОП Залізник Г.І. на три вимоги територіального відділення щодо надання інформації (від 03.02.2015 № 02/538, від 06.05.2015 № 02/1917 та від 13.05.2015 № 02/2020), економічного обґрунтування з копіями підтвердних документів щодо застосування максимального тарифу на перевезення пасажирів на маршрутах Полтава – Супрунівка та Полтава – Шостаки у розмірі 0,45 грн за 1 км інформація від ФОП Залізник Г.І. не надійшла. Тобто, жодне економічне обґрунтування встановленого тарифу відсутнє. Крім того, відповідно до листа Департаменту економічного розвитку Полтавської ОДА від 15.05.2015 № 04.1-07/897 на вимогу територіального відділення від 08.05.2015 № 02/1953 щодо надання інформації про підстави підвищення тарифів на перевезення пасажирів з травня 2015 року у розмірі 0,45 грн за 1 км проїзду пасажирів та його економічне обґрунтування на підставі звернень автомобільних перевізників, Полтавською ОДА було зазначено про проведення кількох зустрічей з надавачами послуг і представниками громадських організацій з метою недопущення різкого підвищення тарифів на перевезення пасажирів автобусами у приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні. Тобто, жодних заяв, звернень щодо підвищення тарифу на перевезення пасажирів з розрахунком тарифу виходячи з власних витрат, згідно з Методикою, автомобільними перевізникам, зокрема і ФОП Залізник Г.І., до Полтавської ОДА не подавалось.
- (34) На цій підставі в описово-мотивувальній частині Рішення зроблено висновок про те, що «отже, дії ФОП Залізник Г.І. щодо необґрунтованого застосування з травня 2015 року максимального тарифу за 1 км проїзду пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в звичайному режимі руху, що був встановлений розпорядженням Полтавської ОДА від 20.04.15 № 187, є:
- порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в територіальних межах населених пунктів в частині слідування через них приміського маршруту «Полтава – Супрунівка» у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку;
 - порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг з перевезення пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування в територіальних межах населених пунктів в частині слідування через них приміського маршруту «Полтава – Шостаки» у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором

перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.»

8. ПІДСТАВИ ДЛЯ СКАСУВАННЯ РІШЕННЯ І ПРИПИНЕННЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВІ

- (35) Висновки адміністративної колегії територіального відділення щодо необґрунтованості тарифу на проїзд на приміських автобусних маршрутах Полтава – Супрунівка та Полтава – Шостаки, встановленого Полтавською ОДА у розмірі 0,45 грн, який застосовувався автомобільним перевізником ФОП Залізник Г.І., є лише припущенням адміністративної колегії територіального відділення, а не беззаперечними доказами того, що тариф є необґрунтованим.
- (36) Припущення адміністративної колегії територіального відділення щодо необґрунтованості тарифу, який застосовувала ФОП Залізник Г.І., базується на тому, що ФОП Залізник Г.І. не надала жодної інформації на вимоги територіального відділення щодо економічного обґрунтування тарифу та того, що жодних заяв чи звернень щодо підвищення тарифу на перевезення пасажирів з відповідним розрахунком тарифу ФОП Залізник Г.І. до Полтавської ОДА не подавала.
- (37) Водночас адміністративна колегія територіального відділення у свою чергу також не проводила економічного аналізу обґрунтованості тарифу, який застосовувала ФОП Залізник Г.І.
- (38) Таке припущення адміністративної колегії територіального відділення є хибним, враховуючи ту обставину, що у травні 2015 року (тобто після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2015 № 240, якою було скасовано державне регулювання зазначених тарифів) тариф у розмірі 0,45 грн за 1 км проїзду пасажирів на приміських автобусних маршрутах загального користування у звичайному режимі руху, що був встановлений розпорядженням Полтавської ОДА від 20.04.2015 № 187 для автомобільних перевізників (у тому числі й ФОП Залізник Г.І.), не збільшився, як це зазначено в Рішенні, а залишився на тому ж самому рівні.
- (39) Відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт» та постанови Кабінету Міністрів України від 25.12.1996 № 1548 «Про встановлення повноважень органів виконавчої влади та виконавчих органів міських рад щодо регулювання цін (тарифів)» Полтавська ОДА у період дії вказаної постанови Кабінету Міністрів України перевіряла економічну обґрунтованість тарифу, на підставі чого розпорядженням голови Полтавської ОДА від 20.04.2015 № 187 були встановлені тарифи на перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху в приміському та міжміському внутрішньообласному сполученні, на рівні не більше 0,45 грн за 1 км проїзду пасажирів без урахування ПДВ.

Оскільки тариф залишився на тому ж самому рівні, а будь-яких інших обґрунтувань, фактів та доказів, які можуть свідчити про застосування перевізником економічно необґрунтованого тарифу, в тексті Рішення не наведено, а в матеріалах справи № 02-02-50/67-2015 відсутні економічні розрахунки обґрунтованості тарифу, які мали б бути проведені для доведення факту застосування перевізником економічно необґрунтованого тарифу, територіальним відділенням не доведено факту вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції ФОП Залізник Г.І. під час надання послуг з перевезення пасажирів автобусами, які працюють у звичайному режимі руху на:

- приміському автобусному маршруті загального користування в територіальних межах населених пунктів у частині прямування через них приміського автобусного маршруту загального користування Полтава – Супрунівка, відповідно до договору про

організацію перевезень автомобільним транспортом, укладеного з Полтавською ОДА у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту із 14.05.2013 до цього часу (тобто на момент прийняття Рішення) з часткою 100 відсотків;

- приміському автобусному маршруті загального користування в територіальних межах населених пунктів у частині прямування через них приміського автобусного маршруту загального користування Полтава – Шостаки, відповідно до договору про організацію перевезень автомобільним транспортом, укладеного з Полтавською ОДА у години, визначені розкладом руху, затвердженим організатором перевезень від початку маршруту (автостанція) до кінцевої зупинки маршруту із 22.10.2013 до цього часу (тобто на момент прийняття Рішення) з часткою 100 відсотків.

- (40) На подання від 27.06.2017 № 13-07/105/299-зв про перевірку Рішення, надіслане до ФОП Залізник Г.І. листом від 27.06.2017 № 200-20.6/07-6951, ФОП Залізник Г.І. відповіді не надала.
- (41) Отже, адміністративною колегією територіального відділення обов'язок доведення органом Антимонопольного комітету України факту вчинення порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, було підмінено обов'язком доведення відповідачем у справі (ФОП Залізник Г.І.) відсутності у діях останньої ознак порушення.
- (42) Обов'язковою умовою при кваліфікації і визнанні дій/бездіяльності суб'єкта господарювання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, є те, що буде проаналізовано, чому саме такі дії/бездіяльність не були б можливі за умови існування значної конкуренції на ринку. Водночас адміністративною колегією територіального відділення не зазначено в Рішенні, яким чином наведені дії ФОП Залізник Г.І. не були б можливі за умови існування значної конкуренції на ринку.
- (43) Крім цього, адміністративною колегією територіального відділення висновки щодо встановлення автомобільним перевізником ФОП Залізник Г.І. тарифу на економічно необґрунтованому рівні зроблено виходячи з положень Методики.
- (44) Разом з тим пункт 2.1 Методики визначає, що «Методика є обов'язковою для застосування під час встановлення регульованого тарифу органами виконавчої влади та місцевого самоврядування на послуги пасажирського автомобільного транспорту і носить рекомендаційний характер під час формування вільних тарифів на ці послуги». Отже, для автомобільних перевізників під час формування вільних тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту Методика має рекомендаційний характер.
- (45) Відтак, Рішення прийнято при недоведенні обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими, невідповідності висновків, викладених у Рішенні, обставинам справи та неправильному застосуванні норм матеріального права.
- (46) Відповідно до частини першої статті 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції» недоведення обставин, які мають значення для справи і які визнано встановленими, невідповідність висновків, викладених у рішенні, обставинам справи та неправильне застосування норм матеріального права є підставою для зміни, скасування чи визнання недійсним рішення.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 57 і 59 Закону України «Про захист економічної конкуренції»

та пунктом 45 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Скасувати рішення адміністративної колегії Полтавського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 14.07.2015 № 02/95-рш у справі № 02-02-50/67-2015 та припинити провадження у зазначеній справі.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ